

21/06/2011

**A DEEP APPROACH TO TURKISH
SUGGESTION CARD FOR SELF-DIRECTED LEARNING**

CARD NUMBER: 8

**THEME: ARKEOLOJİ VE BİLİM
ARCHAEOLOGY AND SCIENCE**

LEVEL: Advanced

*Module developed by Esra Alagöz and
Isabelle Druc*

**FOCUS ON LANGUAGE and
MULTI MEDIA LANGUAGE ASSISTANT (MMLA)**

1. Background Information

Summary of the "Interview with Asuman Türkmenoğlu"

Culture tips

2. Language Assistance

Key words for the video passage transcribed

Guided questions

Grammar

Vocabulary

3. Transcription and Glossary

Transcription of the interview with Asuman Türkmenoğlu

Glossary

1. Background information

Summary of the interview

Asuman Türkmenoğlu is a professor at Geological engineering at METU (Middle East Technical University) in Turkey. In this video she gives brief introduction of her educational background. She points out the close connection between the disciplines geology and archaeology and explains how these two disciplines complement each other in practice. She also talks about briefly about the funding opportunities for researchers who want to do archaeological explorations.

Culture tips

Turkey has an extremely rich and long history, going back thousands of years when the first organized towns were built, like Çatalhöyük founded in 7000 BC. Anatolia has hosted all the major civilizations that have shaped Western thought, philosophy and culture.

2. Language Assistance

Key words for the video passage transcribed

Bilimsel, arkeoloji, jeoloji, petrografya, kil, çalışma, araştırma, TÜBİTAK

Guided questions

1. Asuman Hanım'ın akademik kariyeri ne zaman ve nasıl başlamıştır?
2. Asuman Hanım'ın doktora çalıştığı konu nedir?
3. Arkeoloji ve Jeoloji alanlarının birbirleriyle etkileşimi nasıldır?
4. Türkiye'de arkeolojik çalışmalara hangi yollardan mali destek bulunabilir?

Grammar

Postpositional Phrases Taking Ablative Complements (Özsoy, 1999; Lewis, 2000)

i. Başka (apart from)

Example: **Bundan başka** kalemin var mı?

Do you have another pencil **other than** this one?

ii. Beri (since/for)

The postposition **beri** can mean both "since" and "for". It can refer to the amount of time that has passed since the start of the process. Or it expresses the duration of a process.

Example: **Salıdan beri** okula gelmiyor

She has not come to school **since** Tuesday.

Example: Birkaç aydan **beri** Amerika'da yaşıyormuş

He has been living in America **for** a couple of months.

iii. Dolayı/Ötürü (because of)

Example: Taşınma telaşından **dolayı** seni aramayı unutmuşum.

Because I was in a rush, I forgot to call you.

iv. Önce (before)

Example: Ayşe benden **önce** gelmiş.

Ayşe arrived **before** me.

v. Sonra (after)

Example: Kahvaltıdan **sonra** yürüyüşe çıktılar.

They went for a walk **after** breakfast.

vi. İtibaren (from)

Example: Türkiye 1980'lerden **itibaren** bir dizi değişim geçirdi.

Turkey went through a series of changes **from the** 1980s on.

Vocabulary (Kaynak: Türk Dil Kurumu)

Analiz (a): Bir madde içerisindeki bileşiklerin hepsini veya bir kaçının miktarını ve neler olduğunu ortaya koyma. "Analysis" *Araştırması yaptığı analizlerin sonuçlarını ortaya koyuyor.*

Araştırma (a): Bir gerçeği ortaya çıkarmak, bir sorunu çözümlenmek ve eldeki verileri arttırmak için bilimsel yöntem ve tekniklerden yararlanılarak yapılan düzenli çalışma. "Research" *Araştırmalarının sonuçlarını yayınlayacakmış.*

Bakır (a): Bir tür maden. "Copper" Bakırdan yapılmış kaplarda yemek yedik.

Bilinçli (s): Kendi etkinliğinin farkında olan, şuurlu. "Conscious" *Bu işi bilinçli olarak üstünkörü yapmış, yaraların tam kapanmamasına dikkat etmişti.*-İ. O. Anar.

Burs (a): Bir öğrencinin öğrenimini sürdürebilmesi veya bir kimsenin araştırma yapması için belli bir süre devlet veya özel kuruluşlarca ödenen aylık para. "Fund" *Öğrenimini tamamlaması için devlet bursuyla Almanya'ya gönderiliyor.*-N. Cumalı.

Çalışkan (s): Gayretli, çalışmayı seven, faal. "Hardworking" *Bundan başka saygılı, temiz ve çalışkan bir kızdı.*-H. E. Adivar.

Çekişmeli (s): Rekabete dayanan. "Competitive" *Yarışma çok çekişmeli geçeceğe benziyordu.*

Çinko (a): "zinc" *Alanya'da zengin çinko yatakları bulunmaktadır.*

Değerli (s): Değeri olan veya değeri yüksek olan, kıymetli. “Precious” *Bu defaki gidişimizde, eşyamızın arasında taç gibi değerli bir parça da vardı.*-A. Kutlu.

Detaylı (s): Ayrıntılı. “Detailed” *Ayrıntılı bir araştırma sonucunda suçlular bulundu.*

Diploma (a): Bir kimseye herhangi bir okulu veya öğrenim programını başarıyla tamamladığını, bir derece veya unvanı kullanmaya hak kazandığını, bir iş, sanat veya meslek dalında çalışabilme yetkisi elde ettiğini belirtmek için bir öğretim kurumu tarafından düzenlenip verilen resmî belge. “Graduation Certificate” *Hukuktan diplomamı alınca bana mühim bir memuriyet buldu.*-Ö. Seyfettin.

Düzye (a): Bir nesnenin, bir kimsenin başka nesnelere veya kimselere göre olan değer ve yücelik derecesi, seviye: *Example: Eğitim düzeyi. Kültür düzeyi. “Level”*

Enstitü (a): Bir üniversiteye bağlı veya bağımsız bir kuruluş olarak genellikle araştırma yapan ve bazı durumlarda öğretime de yer veren eğitim kurumu: *Example: Gönül, daha birçoklarının bu enstitüde kabiliyetlerini bilemesini istiyor.*-H. Taner. “Institute”

Erişmek (f): Varılması zamana, emeğe bağlı olan veya uzakta bulunan bir amaca varmak, ulaşmak: *Example: Genç yaşında üne erişmiş, yönettiği oyunlar afişlerden inmemiş.*-N. Cumalı. “To reach”

Faal (f): Çok çalışan, çalışkan, canlı, hareketli, aktif: *Example: Medeni milletler arasında faal bir unsur olabileceğimizi ispat etmemiz lazımdır.*-F. R. Atay “Active”

Kimyasal (s): Kimya bilimiyle ilgili olan. “Chemical”

Kurşun (a): “iron”

Lisans (a): Genellikle dört yıl süren üniversite veya yüksekokul öğrenimi: *Example: Doktora veya lisanslarını hazırladıkları sırada maaş parasını büro ve otel garsonluğu yapmakla çıkarıyorlardı.*-Y. K. Karaosmanoğlu. “Undergraduate study”

Lisansüstü (a): Üniversiteden mezun olduktan sonra yapılan master veya doktora çalışması. “Graduate study”

Mineroloji (a): Mineral bilimi. “Mineralogy”

Mühendis (a): İnsanların her türlü ihtiyacını karşılamaya dayalı yol, köprü, bina gibi bayındırlık; tarım, beslenme gibi gıda; fizik, kimya, biyoloji, elektrik, elektronik gibi fen; uçak, otomobil, motor, iş makineleri gibi teknik ve sosyal alanlarda uzmanlaşmış, belli bir eğitim görmüş kimse: *Example: Mühendislerin ayakları doğayı yokluyordu, onunla daha çetin bir savaşa hazırlanıyorlardı.*-A. Ağaoğlu. “Engineer”

Takım (a): Görev bakımından birbirini tamamlayan kimselerin topluluğu, grup, ekip: *Example: Orta oyunu takımı. “Team”*

Teknolojik (s): Teknoloji ile ilgili: *Example: En yeni teknolojik bilgilerden haberli oluyorlar.*-T. Uyar. “Technological”

Türetmek (f): Oluşturmak, ortaya çıkarmak, yaratmak, meydana çıkarmak. “To derive”

Yatak (a): (in the context of mineralogy) Katmanlaşmış herhangi bir madde yığını: *Example Çakıl yatağı “(Copper) Bed”*

Yeşermek (f): (idiom) Canlanmak, yeniden ortaya çıkmak: *Türklük ülküsünün biraz daha köklendiğini, büyüdüğünü, yeşerdiğini duyuyoruz.*-O. S. Orhon “To flourish”

Yoğun (s): Fazla *Example: Bu sıralar çok yoğun çalışıyor. “Busy”*

Zannetmek (f): Sanmak: *Example: kapalı zannettiğiniz ufuk birdenbire açılır.*-H. C. Yalçın. “To assume, to suppose”

3. Transcription and Glossary

Transcription of the video interview with Dr. Asuman Türkmenoğlu

Isabelle: Günaydın

Asuman: Günaydın. Başlayabilirim anlatmaya. Herşeyden önce çok teşekkür ediyorum Isabelle böyle bir çalışmayı birlikte yaptığımız için. Önce türkçe ben anlatayım **ondan sonra** da ingilizce özetlemeye çalışayım anlattıklarımı. Bayanlar yaşını söylemekten hoşlanmaz ama ben 1948 doğumluyum. Ve çalışmayı seven bir insanım. Yani küçüklüğümden beri çalışkan bir öğrenci olarak devam ettim. **On dan sonra** Ortadoğu Teknik üniversitesine girdim. Kazandım bir sınav sonucunda ve jeoloji mühendisliği bölümünü kazandım. Ve 1970 yılında jeoloji mühendisliği bölümünden mezun oldum **ondan sonra** master çalışmamı yapmak için aynı bölümde devam ettim ve karadeniz bölgesinde görele... giresun bölgesinde baker-kurşun-çinko yataklarının mineroloji petrografyası konusunda çalıştıktan sonra Milli Eğitim Bakanlığı'nın verdiği bir bursu kazanarak Amerika Birleşik Devletleri'nde Cincinnati Üniversitesinde doktoramı yaptım. Doktora konum kil minerolojisiydi. Profesör doktor Warren Hulf'la birlikte. Hala kendisiyle birlikte çalışıyoruz. Hatta uluslararası kongrelerde biraraya geliyoruz hocamla. Mesela bu sene italya'da yapılacak olan Kastelenata'da yapılacak olan bu haziran ayında yapılacak olan ... tekrar biraraya geleceğiz uluslararası kil konferansında. Bana çok şey kazandırdı tabii bütün bu çalışmalarım. Ve ben masterımı yaparken asistan olarak çalışmaya başladım burada araştırma görevlisi olarak hocalarımla birlikte. **On dan sonra** amerika'dan döndükten sonra da öğretim üyesi olarak ortadoğu teknik üniversitesinde jeoloji mühendisliği bölümünde mineroloji petrografi ana bilim dalında konularında dersler veriyorum. Lisans mineroloji petrografi lisansüstü düzeyde de kil minerolojisi ve killerin jeolojisi hakkında ders veriyorum. Ama bu arada 1980'li yıllar **dan itibaren** üniversitemizde lisansüstü fen bilimleri enstitüsüne bağlı olarak interdisipliner bölümler kuruluyordu. Bunlardan birisi arkeometri bölümüydü. Sadece master diploması veriyor fakat artık doktora da veriyoruz. Ben oraya öğretim üyesi olarak

afiliye oldum. Katıldım bir sürü arkadaşlarla birlikte. Ve orada da şu anda devam ediyoruz çalışmalarımıza arkeometrik çalışmalarımıza ve şuanda bölüm başkanı olarak görev yapıyorum aynı zamanda. Ve o çalışmalardan da çok zevk alıyorum.

Jeolojiyle arkeoloji, arkeometri çok yakından ilgili olduğu için kendi bildiklerimi, uzmanlık konumu oraya yansıtabiliyorum ve oradan aldığım bilgiler de tabii ki bize çok güzel zevkli çalışmalar veriyor. Daha ziyade seramik petrografisi, mineral petrografisi ve şey, kaya bozuşması, stone deterration, konusunda çalışmalarımızı yapıyoruz. Bizim için sistematik çalışma şeylerimiz var. işte ince kesit çalışmaları petrografik mikroskopla, ve daha sonra da kimyasal analizlerle provenans analizleri, teknolojik araştırmalar, ve onunla ilgili araştırmalarımıza devam ediyoruz. Gayet faal bir şu anda çalışma programımız var. hem jeolojik, özellikle kil minerolojisi ve jeolojisi konusunda ulusal, uluslararası çalışmalar, projeler, tabii ki derslerle birlikte yoğun bir çalışma sistemi içerisinde devam ediyoruz. Tabii ki bu çalışmanın hepsi bize büyük bir zevk veriyor.

Arkeometri, arkeoloji... türkiyede arkeoloji çok çok önemli bir yeri var. çünkü bilindiği gibi arkeoloji, medeniyetler, türkiyede yani anadolu diyelim, ejamaynir? Bu bölgede yeşermiş ve izlerini bırakmış özellikle bilinçli kişiler olarak biz baktığımız zaman bu eserleri görüyoruz. Turist olarak da görüyoruz.

On dan sonra tabii ki bilimadamı olarak da bilim insanı olarak da ilgilenebiliyoruz. Kendi klasik yöntemleriyle arkeologlar bunları çalışıyor. Çok değerli çalışmalar yapmışlar, yapıyorlar. Ama arkeometrik yöntemler yani bilimsel yöntemlerin de kendi uzmanlık konumuz olan mesela bende petrografik çalışmalar, buradan türettiğimiz bilgiler daha detaylı bilgilere erişebiliyoruz. Sonuçta dediğim gibi mesela bir seramiği çalıştığımız zaman, ince kesitini çalıştığımız zaman ben şu gibi sorulara cevaplar bulabileceğimi zannediyorum mesela bu kil değerli mi yani o arkeolojik alan, eserlerin bulunduğu yerde mi yapılmış, yoksa başka taraftan gelmiş mi

taşınmış mı? bunun için petrografiyle başlıyoruz ama doğal, jeolojik bilgilerimizi de kullanarak, yani orada bir sürü formasyonlar var. jeolojinin benim düşündüğüm kadarıyla arkeometrik çalışmalara katkısı arkeolojiye, biz jeolojinin proseslerini biliyoruz mesela sedimentary proses, igneous proses, kimyasal analizlerin tercümesini yaparken veya interpretasyonunu yaparken bu prosesleri bilerek yaptığımız için o kile, seramik malzemesine katkı maddesi kullanılmış mı kullanılmamış mı ayırt edebiliriz dokuya bakarak, texture'a bakarak. Veya işte kimyasal analizleri yaptığımız zaman doğada oluşan hiçbir katkı malzemesi doğanın kendi prosesleriyle oluşturduğu bir kille insanların katkı malzemesi koyarak oluşturduğu kimyasal farklılıkları farkedebiliriz. Yani o büyük bir avantaj bir jeolog olarak bizim. Bence düşündüğüm en büyük avantajımız o. veya taşların bozulmasını çalıştığımız zaman, stone deterioration konusunu çalıştığımız zaman da yine bu prosesleri bilebiliyoruz. 'Physical weathering and chemical weathering composition, physical disintegration' konusunda bilgilerimiz daha birinci sınıftan itibaren elde etmeye çalışıyoruz jeolojik araştırmalarda. Bu bizim avantajımız olduğu için yani benim disiplinimin avantajı olduğu için bunu arkeolojik malzemeye koyduğum zaman klasik yöntemlerle elde ettiğimiz bilgilerin dışında daha detaylı ki artık derinlemesine çalışmalar çok önemli bir malzemeyi elde edeceğimiz bilgileri biz arkeolog arkadaşlarımızla paylaştığımızda onlar da kendi bilgileriyle, arkeoloji bilgileriyle bunu birleştiriyorlar ve çok daha anlamlı, çok daha doğruya yakın bir tek doğru olduğuna göre, o doğruya daha çok yaklaşmış oluyoruz diye düşünüyorum. Ve bizim katkımız da bu şekilde.

Biz bu çalışmalarımızda, araştırma projelerimizde, değişik projelerle destek alıyoruz mali destek alıyoruz. Üniversitemizin ve diğer türkiyedeki diğer üniversitelerin

araştırma projeleri var. bunlar küçük miktarlar. Şöyle diyeyim, mesela 2500 Turkish Liras, or her doktora öğrencisine, master öğrencisine 1500. Bunları garanti alabiliyoruz.

Başvurduğunuz an paranız yanınızda. Biz bunu daha çok işte sarf malzemesi, arazi çalışmaları için kullanabiliyoruz. Çünkü arazi çalışması için araç kiralamanız lazım. O araç kirasını yapabiliyorsunuz. Veyahutta kimyasal alabiliyorsunuz birtakım laboratuvar çalışmalarınız için, analizleriniz için kullanabiliyorsunuz. Ama daha büyük çalışmalarda özellikle doktora çalışmalarında daha büyük payara ihtiyacımız var, daha detaylı bir çalışma oluyor. Onun için de TÜBİTAK'a başvuruyoruz. TÜBİTAK NSF gibi Amerika'daki bir kuruluş. Türkiye'deki bilimsel çalışmaları yönlendiren, konuları belirleyen ona göre, saygın bir kuruluşumuz var TÜBİTAK. Ve TÜBİTAK projelerini alırken ama daha çekışmeli bir şey içerisindeyiz. Orada seçim daha zor. Her teklif ettiğimiz projeye destek alamıyoruz doğal olarak. Ama birikimimiz olduğu zaman TÜBİTAK'tan bu destekleri alabiliyoruz. Ayrıca özel müzelerin, özel vakıfların verdiği şeyler olabilir. Mesela Alanya'daki yaptığımız, Alanya Kalesinin çinileriyle yaptığımız bir çalışmada onlardan ufak bir destek almıştık. Veya Avrupa Birliği projeleri var. onları oluşturmak çok daha zor ama Türkiye'de o projelerle de yoluna devam eden araştırmacılar var. özellikle şimdi cultural heritage konuları çok önemli olduğu için yani bizim de Avrupa Birliği projeleri almamızda da büyük şansımız oluyor cultural heritage konusunda uluslararası projeler. Zaten takımlar oluyor Türkiye'den ve Avrupa'dan, onları da toparladığımız zaman da alabiliriz. Yani daha çok çalışmamız lazım bu konularda. Her şey araştırmacının kendisine kalıyor, yapabileceğimiz çalışmalar.

Isabelle: Çok teşekkür ederim.

Asuman: Rica ederim. Umarım yararlı bir konuşma olmuştur. Size de kolay gelsin diyorum Isabelle.

Glossary (Kaynak: [Türk Dil Kurumu](#))

Araştırma görevlisi: Yüksek öğretim kurumlarında yapılan araştırma, inceleme ve deneylerde yardımcı olan ve yetkili organlarca verilen görevleri yapan öğretim yardımcısı, asistan. **Research assistant**

Bölüm: Bir okul veya üniversitenin herhangi bir bilim ve uzmanlık dalında eğitim sağlayan birimlerinden her biri, departman. **Major**

Çalışma: Çalışmak işi, emek. *Çalışmalarımıza başka bir kütüphanede devam ettik. Study, work*

Ders vermek: Öğretmek, yetiştirmek. Example: *İyi konuşurdu, ders vermek sanatını bilirdi. To teach*

Doktora yapmak: Yüksek lisans öğretiminden sonra üst düzeyde öğretim görmek: Example: *Avrupa'da doktora yapmış bu doçent beye ne buyrulur?* -H. Taner **To do a PhD**

Fen bilimleri: **Science**

İz bırakmak: Etkisini kalıcı duruma getirmek: Example: *Her hareket yahut düşünce, hareket edenin veya düşünenin zihninde bir iz bırakır.* -C. Meriç. **To impress**

Jeoloji: Yer bilimi. Example: Jeolojiyle alakalı pek çok makale okumuştum. **Geology**

Medeniyet: Uygarlık **Civilization**

Mezun olmak: Bir okul veya kursu bitirmek. **To graduate**

Müze: Sanat ve bilim eserlerinin veya sanat ve bilime yarayan nesnelerin saklandığı, halka gösterilmek için sergilendiği yer veya yapı: Example: *Devirlere ait yatağanlar, baltalar paslanmamış çelikleriyle müzelerimizdedir.* -O. S. Orhon. **Museum**

Petrografi: Yer kabuğunun bir veya birkaç mineralden meydana gelen kaya kütlelerini inceleyen jeoloji dalı. **Petrography**

Ulusal: **National**

Uluslararası: **International**

Vakıf: Bir topluluk veya bir kimse tarafından bırakılan mülk ve paranın idare edildiği yer. **Charitable institution**

REFERENCE AND COPYRIGHT INFORMATION FOR THIS FOCUS ON LANGUAGE

This Focus on Language has a copyright. It may be reproduced and distributed for educational purposes only if the following citation is included in the document:

This Focus on Language was originally published on the Deep Approach website (<http://deepapproach.wceruw.org/index.html>) as:

Alagöz, E., Druc, I. & Tochon, F. V. (2010). Arkeoloji ve bilim / Archaeology and science. Module 8, Focus on language, Advanced level. Madison, WI: Wisconsin Center for Education Research (WCER). <http://deepapproach.wceruw.org/index.html> (access date). The Focus on Language is reprinted here with permission of the author and the publisher, The Wisconsin Center for Education Research at the University of Wisconsin-Madison.

To view related modules, movies, power points, theoretical articles, Q&As, and webcasts, or to comment publically on this module in a forum of discussion, please go to <http://deepapproach.wceruw.org/index.html> and select the appropriate thumbnail.